

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ ЈОВАНОВИЋ И ДРУГИ против СРБИЈЕ

*(Представке бр. 13907/09, 15650/09, 16874/09, 17233/09, 27787/09,
31028/09, 6997/10 и 61218/11)*

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

15. јул 2014. године

Ова пресуда је правоснажна али може бити предмет редаторских измена.

У предмету Јовановић и други против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Већа у саставу:

Ján Šikuta, *председник,*

Dragoljub Popović,

Iulia Antoanella Motoc, *судије,*

и Marialena Tsirlī, *заменик секретара Одељења,*

после већања на затвореној седници одржаној 24. јуна 2014. године,

изриче следећу пресуду, која је усвојена на тај дан:

ПОСТУПАК

1. Предмет је формиран на основу осам представки (видети Анекс ове пресуде) против Републике Србије које су Суду поднете, према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција“) између 3. марта 2009. године и 6. јануара 2010. године. Сви подносиоци представки су били држављани Србије, а њихови даљи лични подаци дати су у наведеном Анексу.

2. Владу Србије (у даљем тексту: „Влада“) заступао је њен заступник господин С. Царић.

3. Представке су Влади достављене 13. јуна 2012. године и 23. августа 2012. године.

4. Влада је ставила примедбу на разматрање представки од стране Одбора. Пошто је размотрио примедбу Владе, Суд је одбацује.

ЧИЊЕНИЦЕ

I. ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

5. Подносиоци представки су били запослени у друштвеном предузећу Индустрија меса „Црвена звезда“ Крагујевац (у даљем тексту: „дужник“), које је у релевантном тренутку било предузеће са претежно друштвеним капиталом.

6. Трговински суд у Крагујевцу је 15. октобра 2002. године покренуо стечајни поступак против дужника (Ст. 1079/02).

7. Подносиоци представки су благовремено поднели своје захтеве за исплату неисплаћених плата и доприноса из радног односа.

8. Трговински суд је 25. августа 2003. године и 11. октобра 2004. године прихватио нека потраживања подносилаца представки. У вези са преосталим делом њихових потраживања, он их је упутио да покрену редовну грађанску парницу. Два подносиоца представки су то учинила, па је Трговински суд 31. маја 2004. године, 1. јуна 2004. године и 21. јануара 2005. године наложио дужнику да им исплати различите износе на рачун неисплаћених плата и доприноса из радног односа, заједно са законском каматом и судским трошковима.

9. Трговински суд је 20. фебруара 2009. године је закључио стечајни поступак. Ова одлука је 27. марта 2009. године објављена у „Службеном гласнику Републике Србије“ (број 21/09), а постала је правоснажна 16. јула 2009. године.

10. Дужник је 26. фебруара 2010. године престао да постоји.

11. Судске одлуке донете у корист подносилаца представки 25. августа 2003. године, 11. октобра 2004. године, 31. маја 2004. године, 1. јуна 2004. године и 21. јануара 2005.

године (видети став 8. у горњем тексту) постале су правоснажне неодређеног дана. До данас су оне само делом извршене.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАЋЕ ПРАВО

12. Домаће право о статусу друштвених/државних предузећа и стечајном поступку изнето је у предметима *Марчић и други против Србије*, број 17556/05, став 29, 30. октобар 2007. године; *Р. Качапор и друге подносиоце против Србије*, бр. 2269/06 и даље, ст. 68-76, 15. јануар 2008. године; *Адамовић против Србије*, број 41703/06, ст. 17-21, 2. октобар 2012. године; и *Соколов и други против Србије* (одлука), број 30859/10, став 20, 14. јануар 2014. године.

ПРАВО

I. ЗДРУЖИВАЊЕ ПРЕДСТАВКИ

13. Суд сматра да, у складу са Правилем 42 став 1. Пословника Суда, представке треба здружити, с обзиром на њихове заједничке и чињенично правне околности.

II. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 6. СТАВ 1. И 13. КОНВЕНЦИЈЕ И ЧЛАНА 1. ПРОТОКОЛА БРОЈ 1

14. Подносиоци представки притуживали су се због неизвршења правоснажних судских одлука донетих у њихову корист. Релевантне одредбе члана 6. став 1. и 13. Конвенције, као и члана 1. Протокола број 1 гласе како следи:

Члан 6. став 1.

„Свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама ... има право на правичну ... расправу ... пред ... судом ...“

Члан 1. Протокола број 1

„Свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу с општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.“

Члан 13.

„Свако коме су повређена права и слободе предвиђени у овој Конвенцији има право на делотворан правни лек пред националним властима, без обзира на то да ли су повреду извршила лица која су поступала у службеном својству.“

А. Допуштеност

15. Влада је тврдила да су представке некопатибилне *ratione temporis* и *ratione personae* са одредбама Конвенције и/или да су недопуштене на основу неисцрпености домаћих правних лекова.

16. Суд подсећа да је он већ разматрао сличне тврдње и одбацује их (видети, на пример, *Марчић и други*, цитирана у горњем тексту, ст. 42-43; *Р. Качанор и друге подносиоце представке*, цитирана у горњем тексту, ст. 97-98; *Рашковић и Милуновић против Србије*, бр. 1789/07 и 28058/07, став 71, 31. мај 2011. године; *Адамовић*, цитирана у горњем тексту, ст. 28-31; и *Маринковић против Србије* (одлука), број 5353/11, став 59, 29. јануар 2013. године). Он не види ниједан разлог да одступи од свог приступа у овом предмету. Према томе, Суд одлучује да одбаци примедбе Владе о допуштености.

17. Штавише, иако Тужена држава није ставила примедбе на поштовање правила рока од шест месеци од стране подносилаца представки предвиђеног чланом 35. став 1. Конвенције, ово питање захтева да га Суд разматра *proprio motu*. Суд је већ утврдио да, у контексту неизвршења домаћих судских одлука против несолвентних друштвених предузећа, подносиоци представки треба да поднесу своје представке најкасније у року од шест месеци од датума када одлука о закључењу стечајног поступка постане правоснажна (видети *Соколов и други*, цитирана у горњем тексту, став 34.). У овим предметима, Суд примећује да је одлука о закључењу стечајног поступка против дужника постала правоснажна 16. јула 2009. године (видети став 9. у горњем тексту). Пошто су подносиоци представки поднели своје представке између 3. марта 2009. године и 6. јануара 2010. године, они су поступили благовремено у смислу правила о року од шест месеци.

18. Пошто представке нису ни очигледно неосноване у смислу члана 35. став 3 (а) Конвенције ни недопуштене по неком другом основу, оне се морају прогласити допуштеним.

Б. Основаност

19. Влада је тврдила да се Тужена држава не може сматрати одговорном за неизвршење судских одлука донетих у стечајном поступку.

20. Суд је већ разматрао сличну ситуацију у предмету *Марчић и други*, ст. 57-60. и *Адамовић*, ст. 37-41, оба предмета цитирана у горњем тексту. Он је утврдио да је Држава одговорна за неизвршење судских одлука у питању, без обзира на чињеницу што су оне биле донете у стечајном поступку. Он је према томе утврдио повреду члана 6. Конвенције и/или члана 1. Протокола број 1.

21. Пошто је размотрио сав материјал који му је достављен, Суд сматра да Влада није изнела никакву чињеницу нити аргумент који би могли да га убеди да донесе другачији закључак у овим околностима. У складу са тим, дошло је до повреде члана 6. Конвенције и члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију такође и у предметима који се разматрају.

22. Пошто је донео овај закључак, Суд сматра да није неопходно да разматра суштински исту притужбу према члану 13. Конвенције (видети, уз одговарајуће измене, *Кин-Стиб и Мајкић против Србије*, број 12312/05, став 90, 20. април 2010. године).

III. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

23. Члан 41. Конвенције прописује:

„Када Суд утврди прекршај Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној страни.“

A. Штета, трошкови

24. На име материјалне штете, подносиоци представки су у суштини тражили да се Туженој држави наложи да из сопствених средстава исплати износе досуђене правоснажним судским одлукама донетим у њихову корист. Осим тога, господин Слободан Јовановић је тражио 2.000 евра (ЕУР) за своје услуге као председник Одбора поверилаца у стечајном поступку.

25. Подносиоци представки су даље тражили различите износе, од 2.000 евра до 7.000 евра на име претрпљене нематеријалне штете.

26. Најзад, сваки подносилац представке тражио је 500 евра за судске трошкове настале пред домаћим судовима и Судом.

27. Влада је сматрала да су захтеви претерани и неоправдани.

28. С обзиром на повреде утврђене у овим предметима и с обзиром на његову судску праксу (видети, на пример, *Р. Качапор и друге подносиоце представки*, ст. 123-26; и *Црнишанин и други против Србије*, бр. 35835/05 и друге, став 139, 13. јануар 2009. године), Суд сматра да се захтеви подносилаца представки за накнаду материјалне штете за исплату преосталих дуговања које је усвојио Трговински суд морају прихватити. Влада ће према томе подносиоцима представки исплатити износе досуђене правоснажним домаћим одлукама наведеним у Анексу, умањене за све износе примљене у међувремену по овом основу. У вези са додатним захтевом господина Слободана Јовановића за накнаду материјалне штете, Суд не налази никакву узрочну везу између утврђене повреде и наводне материјалне штете. Он према томе одбацује овај захтев.

29. У вези са нематеријалном штетом, Суд сматра да су подносиоци представки претрпели одређени нематеријални губитак због повреда Конвенције утврђених у овим предметима. Процењујући на основу правичности, како се то захтева чланом 41. Конвенције, Суд сматра да је оправдано и правично да се сваком подносиоцу представки досуди по 2.000 евра ради покрића нематеријалне штете, као и судских трошкова.

B. Затезна камата

30. Суд сматра да је примерено да затезна камата буде заснована на најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додатак од три процентна поена.

ИЗ ТИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. Одлучује да представке здружи;
2. Проглашава представке допуштеним;

3. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 6. Конвенције и члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију;
 4. *Утврђује* да нема потребе да се разматра притужба према члану 13. Конвенције;
 5. *Утврђује*
 - (а) да Тужена држава треба да исплати сваком подносиоцу представке, из сопствених средстава и у року од три месеца, износе досуђене правоснажним домаћим одлукама донетим у њихову корист наведеним у Анексу, умањене за износе који су већ исплаћени по овом основу;
 - (б) да Тужена држава треба да исплати сваком подносиоцу представке, у истом року, ЕУР 2.000 (две хиљаде евра), на име нематеријалне штете, судских трошкова, плус сваки порез који се може наплатити на овај износ, који ће се претворити у валуту Тужене државе по курсу важећем на дан исплате;
 - (в) да по истеку горе наведена три месеца до исплате, треба платити обичну камату на горе наведене износе по стопи која је једнака најнижој каматној стопи Европске централне банке у законском периоду уз додатак од три процентна поена;
6. *Одбија* преостали део захтева подносилаца представки за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми на дан 15. јула 2014. године, у складу са правилом 77 ст. 2. и 3. Пословника Суда.

Marialena Tsirli
Заменик секретара

Ján Šikuta
Председник

АНЕКС

Број	Број представке	Поднета	Име подносиоца представке Датум рођења Место пребивалишта	Појединости правоснажне домаће одлуке
1.	13907/09	03/03/2009	Слободан ЈОВАНОВИЋ 16/11/1960 Крагујевац	1. <u>Трговински суд у Крагујевцу</u> I.Ст.1079/02 од 25/08/2003 2. <u>Трговински суд у Крагујевцу</u> I. Ст. 1079/02 од 11/10/2004
2.	15650/09	10/03/2009	Светлана ГАЈИЋ 18/04/1959 Крагујевац	1. <u>Трговински суд у Крагујевцу</u> I.Ст.1079/02 од 25/08/2003 2. <u>Трговински суд у Крагујевцу</u> I.Ст. 1079/02 од 11/10/2004
3.	16874/09	16/03/2009	Милан ЈОВАНОВИЋ 09/04/1959 Крагујевац	1. <u>Трговински суд у Крагујевцу</u> I. Ст.1079/02 од 25/08/2003 2. <u>Трговински суд у Крагујевцу</u> I.Ст. 1079/02 од 11/10/2004
4.	17233/09	14/03/2009	Слађана СТАНОЈЕВИЋ 16/04/1965 Крагујевац	1. <u>Трговински суд у Крагујевцу</u> I. Ст. 1079/02 од 25/08/2003 2. <u>Трговински суд у Крагујевцу</u> I. Ст.1079/02 од 11/10/2004
5.	27787/09	25/03/2009	Радмил ЛЕКИЋ 01/10/1957 Крагујевац	1. <u>Трговински суд у Крагујевцу</u> I. Ст.1079/02 од 25/08/2003 2. <u>Трговински суд у Крагујевцу</u> I. Ст. 1079/02 од 11/10/2004
6.	31028/09	07/03/2009	Небојша ДРЕКАЛОВИЋ 10/09/1958 Крагујевац	1. <u>Трговински суд у Крагујевцу</u> I. Ст. 1079/02 од 25/08/2003 2. <u>Трговински суд у Крагујевцу</u> IV.П.1796/03 од 31/05/2004 3. <u>Трговински суд у Крагујевцу</u> В. П. 1787/03 од 01/06/2004
7.	6997/10	06/01/2010	Снежана ОГЊАНОВИЋ 17/02/1961 Крагујевац	1. <u>Трговински суд у Крагујевцу</u> I. Ст. 1079/02 од 25/08/2003 2. <u>Трговински суд у Крагујевцу</u> И. П. 1832/03 од 21/01/2005
8.	61218/11	18/03/2009	Весна ПЕТРОВИЋ 03/02/1972 Крагујевац	1. <u>Трговински суд у Крагујевцу</u> I. Ст.1079/02 од 25/08/2003 2. <u>Трговински суд у Крагујевцу</u> I. Ст. 1079/02 од 11/10/2004